

**NAUJOSIOS AKMENĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYKLOS
MOBILIŲJŲ TELEFONŲ, DIRBTINIO INTELEKTO TECHNOLOGIJŲ IR KITŲ
ASMENINIŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ ĮRENGINIŲ NAUDOJIMO TVARKOS
APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos (toliau – Mokykla) mobiliųjų telefonų, dirbtinio intelekto technologijų ir kitų asmeninių informacinių technologijų įrenginių naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato ugdytinių ir Mokyklos darbuotojų asmeninių mobiliųjų telefonų, dirbtinio intelekto technologijų ir kitų informacinių technologijų įrenginių naudojimo tvarką Mokykloje ir jos organizuojamose veiklose už Mokyklos ribų.

2. Aprašo tikslas – užtikrinti saugią, ugdymui palankią, vaikų amžių ir poreikius atitinkančią aplinką, užtikrinti, kad asmeninių įrenginių naudojimas netrukdytų ugdymo procesui, vaikų priežiūrai ir darbuotojų pareigų vykdymui, įgalinti pedagogus saugiai ir efektyviai taikyti DI technologijas ugdymo turinio planavimui bei organizavimui, kartu užtikrinant visapusišką vaikų asmens duomenų ir privatumo apsaugą.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintomis Mokinių asmeninių mobiliųjų telefonų ir kitų galinių įrenginių naudojimo ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje rekomendacijomis, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos gairėmis „Mokykla DI amžiuje“, Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR) bei kitais teisės aktais, užtikrinančiais saugų skaitmeninių technologijų švietime taikymą.

4. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. asmeniniai informacinių technologijų įrenginiai – asmens disponuojami mobilieji telefonai, išmanieji laikrodžiai, planšetiniai kompiuteriai ir kiti galiniai įrenginiai, kuriais galima skambinti, siųsti ar gauti žinutes, naudotis internetu, fotografuoti, filmuoti, įrašyti garsą ar naudotis garso ir vaizdo turiniu;

4.2. galinis įrenginys – ši sąvoka vartojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 3 straipsnio 24 dalimi, kuri nustato, kad galinis įrenginys – informacijai priimti ir (arba)

perduoti skirtas įrenginys ar jo dalis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai bet kokiomis priemonėmis yra prijungiami prie viešųjų elektroninių ryšių tinkle;

4.3. ugdymo procesas – ugdomoji veikla, vaikų priežiūra ir kita su ugdymu tiesiogiai susijusi veikla;

4.4. darbuotojas – Mokyklos darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį;

4.5. Dirbtinis intelektas (DI) - tai kompiuterių mokslo sritis ir mašinų gebėjimas imituoti žmogaus protą bei kognityvines funkcijas, tokias kaip mokymasis, samprotavimas, planavimas ir problemų sprendimas.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

6. Aprašo nuostatų privalo laikytis ugdytiniai, Mokyklos darbuotojai ir, pagal savo kompetenciją, ugdytinių tėvai (globėjai, rūpintojai).

II SKYRIUS

UGDYTINIŲ ASMENINIŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ ĮRENGINIŲ NAUDOJIMAS

7. Atsižvelgiant į ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų poreikius, ugdytiniais Mokykloje asmeniniais mobiliaisiais telefonais ir kitais asmeniniais informacinių technologijų įrenginiais naudotis draudžiama, išskyrus šiame Apraše nustatytus atvejus.

8. Tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už savo vaikus, kad jie neatsineštų į Mokyklą mobiliųjų telefonų, išmaniųjų laikrodžių ir kitų asmeninių informacinių technologijų įrenginių.

9. Ugdymo metu ugdytiniais draudžiama savarankiškai naudotis asmeniniais įrenginiais žaidimams, bendravimui, fotografavimui, filmavimui, garso ar vaizdo įrašams ir kitais su ugdymu nesusijusiais tikslais.

III SKYRIUS

IŠIMTINIAI UGDYTINIŲ ASMENINIŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ ĮRENGINIŲ NAUDOJIMO ATVEJAI

10. Asmeniniu įrenginiu ugdytiniui gali būti leidžiama naudotis, kai tai būtina dėl sveikatos būklės (pvz., dėl vaiko sveikatos stebėsenos, sergant 1 tipo cukriniu diabetu šios ligos gydymui ir kontrolei), specialiųjų ugdymosi poreikių ar kitų objektyvių aplinkybių (trauma, liga ir kitos ekstremalios situacijos).

11. Apie būtinybę ugdytiniui naudotis asmeniniu įrenginiu tėvai (globėjai, rūpintojai) informuoja grupės mokytoją ar Mokyklos administraciją.

12. Įrenginys naudojamas tik tiek ir tokiu būdu, kiek būtina konkrečiai aplinkybei, netrikdant ugdymo proceso ir užtikrinant kitų vaikų saugumą bei privatumą.

IV SKYRIUS UGDYTINIŲ SUSISIEKIMO SU TĖVAIS IR PAGALBOS TARNYBOMIS TVARKA

13. Tėvai (globėjai, rūpintojai), esant poreikiui susisiekti su ugdytiniu, kreipiasi į grupės mokytoją, Mokyklos administraciją ar kitą atsakingą darbuotoją.

14. Ugdytiniui, esant poreikiui susisiekti su tėvais (globėjais, rūpintojais), Mokyklos darbuotojas sudaro galimybę tai padaryti.

15. Prireikus skubios pagalbos, Mokyklos darbuotojai užtikrina pagalbos tarnybų iškvietimą ir, esant poreikiui, informuoja ugdytinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

16. Galimybė susisiekti su tėvais ar pagalbos tarnybomis nėra pagrindas ugdytiniui savarankiškai ir neribotai naudotis asmeniniu mobiliuoju telefonu.

V SKYRIUS DARBUOTOJŲ ASMENINIŲ MOBILIŲJŲ TELEFONŲ IR KITŲ ĮRENGINIŲ NAUDOJIMAS

17. Darbuotojai asmeniniais mobiliaisiais telefonais ir kitais įrenginiais naudojami vadovaudamiesi Mokyklos Vidaus Darbo tvarkos taisyklėmis bei atsakingai, kad tai netrukdytų tinkamai vykdyti darbo pareigų.

18. Ugdymo proceso ir tiesioginės vaikų priežiūros metu darbuotojai asmeniniais įrenginiais su darbu nesusijusiais tikslais nesinaudoja. Mobilieji įrenginiai turi būti padėti vaikams nematomoje vietoje ir jais nesinaudojama vaikų akivaizdoje.

19. Asmeniniais įrenginiais leidžiama naudotis darbo funkcijoms atlikti, skubiais ar būtinais asmeniniais atvejais ir pietų pertraukų metu, jeigu tai netrukdo darbo pareigų vykdymui.

20. Vaikų priežiūros metu darbuotojai privalo užtikrinti, kad naudojimasis asmeniniais įrenginiais (tik skubos atvejais) nesumažintų dėmesio vaikų saugumui.

21. Šio skyriaus nuostatos netaikomos, kai asmeninio įrenginio naudojimas būtinas dėl darbuotojo sveikatos ar kitų svarbių individualių aplinkybių, kurios suderintos su Mokyklos direktoriumi arba skyriaus vedėju.

VI SKYRIUS

FOTOGRAFAVIMAS, FILMAVIMAS IR ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

22. Ugdytinių, darbuotojų ir kitų asmenų fotografavimas, filmavimas ar garso įrašymas vykdomas laikantis teisės aktų ir Mokykloje nustatytos asmens duomenų apsaugos tvarkos.

23. Darbuotojų asmeniniai įrenginiai ugdytinių fotografavimui, filmavimui ar garso įrašymui naudojami tik Mokyklos nustatyta tvarka ir esant teisėtam asmens duomenų tvarkymo pagrindui.

24. Draudžiama be teisėto pagrindo viešinti ar perduoti tretiesiems asmenims ugdytinių, jų šeimos narių ar darbuotojų nuotraukas, vaizdo ir garso įrašus ar kitą asmeninę informaciją.

VII SKYRIUS

MOKYKLOS SKAITMENINIŲ PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS

25. Mokyklai priklausantys kompiuteriai, planšetiniai kompiuteriai, interaktyviosios ir kitos skaitmeninės priemonės naudojamos ugdymo procesui pagal paskirtį ir ne ilgiau kaip 15 min. per dieną (ankstyvojo ugdymo grupėse), ne ilgiau kaip 30 min. per dieną (ikimokyklinio ugdymo grupėse) ir 45 min. per dieną (priešmokyklinio ugdymo grupėse). Likusiu dienos laiku skaitmeniniais įrenginiais nesinaudojama.

26. Mokyklos skaitmeninės priemonės ugdymo procese naudojamos tikslingai, atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius, ugdymo tikslus ir saugaus technologijų naudojimo principus.

27. Pedagogai (mokytojai, švietimo pagalbos ir kiti specialistai) informacinių technologijų įrenginius naudoja tik ugdymo tikslais.

28. Ugdytinių asmeniniai mobilieji telefonai ir kiti asmeniniai įrenginiai nėra ugdymo priemonė.

VIII SKYRIUS

DI NAUDOJIMO REIKALAVIMAI IR APRIBOJIMAI

29. Mokykloje leidžiama naudoti tik tuos DI įrankius, kurie yra įtraukti į Mokyklos direktoriaus patvirtintą Rekomenduojamų DI įrankių sąrašą (Aprašo 1 priedas).

30. Griežtai draudžiama Mokyklos veikloje naudoti DI sistemas, kurios skirtos:

30.1. Emocijų atpažinimui: vaikų ar darbuotojų emocinės būsenos atpažinimui ar automatiniam vertinimui.

30.2. Biometriniams sekimui: automatizuotam vaizdo ar garso fiksavimui, siekiant profiliuoti ar sekti vaikų elgesį.

30.3. Socialiniam reitingavimui ir profiliavimui: vaikų gebėjimų ar elgsenos prognozavimui, galinčiam nulemti diskriminacines ugdymo sąlygas.

IX SKYRIUS ASMENS DUOMENŲ APSAUGA (BDAR) IR SAUGUMAS

31. Į atvirus ir viešai prieinamus DI įrankius (pvz., ChatGPT, Copilot, Midjourney) griežtai draudžiama įvesti šiuos duomenis:

31.1. Identifikuojančią informaciją: vaikų, jų tėvų (globėjų) ar darbuotojų vardus, pavardes, gimimo datas, adresus ar kitus asmens kodus.

31.2. Multimediją: Mokyklos ugdytinių ar renginių nuotraukas, vaizdo įrašus bei garso įrašus.

31.3. Jautrius duomenis: informaciją apie vaikų sveikatą, specialiuosius ugdymosi poreikius (SUP) ar šeimos socialinę padėtį.

32. Visi pedagogų sukurti DI užklausų tekstai (prompts) turi būti suformuluoti nuasmenintai (pvz., vietoj „paruošk planą Jonukui, kuris turi elgesio problemų“ naudoti „paruošk individualizuotą veiklų planą 4 metų vaikui, kuriam sunku išlaikyti dėmesį“).

X SKYRIUS PEDAGOGŲ ATSAKOMYBĖ IR UGDYMO TURINIO PLANAVIMAS

33. DI įrankiai yra pagalbinė priemonė, skirta tik pedagogų ir pagalbos vaikui specialistų darbui lengvinti:

33.1. Planavimui: ugdymo programų, savaitinių ar dieninių planų projektų rengimui.

33.2. Medžiagos kūrimui: pasakų, eilėraščių, edukacinių žaidimų scenarijų ar užduočių šablonų generavimui.

33.3. Metodiniam darbui: ugdymo metodų diferencijavimui, pritaikant idėjas skirtingiems vaikų poreikiams.

34. Tiesioginis DI įrankių naudojimas (ekranuose, planšetėse) patiems ikimokyklinio amžiaus vaikams nėra taikomas, išskyrus demonstracinius edukacinius eksperimentus, prižiūrint pedagogui.

35. Pedagogas prisiima visišką atsakomybę už DI sugeneruoto turinio tikslumą, etiškumą ir pritaikomumą. Prieš naudojant sugeneruotą medžiagą ugdymo procese, pedagogas privalo ją peržiūrėti, patikrinti faktus ir koreguoti.

XI SKYRIUS

APRAŠO LAIKYMOŠI UŽTIKRINIMAS

36. Už Aprašo nuostatų laikymosi organizavimą pagal kompetenciją atsako Mokyklos administracija ir darbuotojai.

37. Pastebėjęs, kad ugdytinis naudoja asmeniniu įrenginiu nesilaikydamas Aprašo, darbuotojas paaiškina nustatytą tvarką ir paprašo įrenginį padėti į laikymo vietą. Esant poreikiui, įrenginys gali būti laikinai perduotas saugoti iki ugdymo dienos pabaigos. Apie pasikartojančius atvejus informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai).

38. Laikusiai saugoti perduotas ugdytinio įrenginys nėra tikrinamas, peržiūrimas ar naudojamas, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

39. Sistemingas ar netinkamas darbuotojo asmeninio įrenginio naudojimas, dėl kurio nukenčia darbo pareigų vykdymas ar vaikų priežiūra, sprendžiamas teisės aktų ir Mokyklos darbo tvarką reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS

TĖVŲ INFORMAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS

40. Tėvai (globėjai, rūpintojai) su Aprašu supažindinami Mokyklos internetinėje svetainėje ir per elektroninį dienyną.

41. Aprašas skelbiamas Mokyklos interneto svetainėje.

42. Mokykla ir tėvai (globėjai, rūpintojai) bendradarbiauja, formuojant vaikų sveikus ir atsakingus naudojimosi skaitmeninėmis technologijomis įpročius.

XIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos direktorius, skyrių vedėjai arba kiti direktoriaus įgalioti asmenys.

44. Aprašo laikymasis yra bendras Mokyklos bendruomenės susitarimas, skirtas ugdytinių saugumui, gerovei ir kokybiškam ugdymo procesui užtikrinti.

45. Visi Mokyklos darbuotojai privalo susipažinti su šiuo Aprašu elektroninėmis ryšio priemonėmis (DVS) ir griežtai jo laikytis
 46. Ugdytinių tėvai (globėjai, rūpintojai) yra atsakingi už vaiko į Mokyklą atsineštus ar turimus asmeninius informacinių technologijų įrenginius ir vaiko apsaugą nuo galimai žalingo turinio.
 47. Tvarka tvirtinama direktoriaus įsakymu ir skelbiama viešai Mokyklos interneto svetainėje <https://www.ikumokykla.lt/>.
 48. Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.
 49. Aprašas ir jo priedai peržiūrimi bei atnaujinami ne rečiau kaip kartą per metus, atsižvelgiant į technologijų technologinę pažangą ir LR švietimo institucijų reglamentus.
-

REKOMENDUOJAMŲ IR LEIDŽIAMŲ NAUDOTI DI ĮRANKIŲ SĄRAŠAS PEDAGOGAMS

Šis sąrašas apibrėžia įrankius, kuriuos Mokyklos pedagogai gali naudoti ugdymo kokybės gerinimui, medžiagos rengimui ir administravimo procesų efektyvinimui, laikydamiesi nuasmeninimo reikalavimų.

Įrankio pavadinimas	Paskirtis ir naudojimas ikimokykliniame ugdyme	Saugumo ir naudojimo taisyklė
ChatGPT / Microsoft Copilot	Savaitinių planų projektų rengimas, edukacinių tekstų, pasakų pritaikymas, tėvų informavimo tekstų šablonai, kūrybinių veiklų idėjų generavimas.	Griežtai draudžiama įvesti asmens duomenis. Naudoti tik nuasmenintas užklausas.
Canva Magic Write / Canva DI	Ugdymo aplinkos vizualizacijų kūrimas, spalvinimo užduočių šablonai, iliustracijos edukacinėms kortelėms, švenčių skelbimų dizainas.	Nenaudoti ugdytinių realių nuotraukų kaip pagrindo DI vaizdų generavimui.
Suno AI / Udio	Edukacinių dainelių, foninės muzikos ratelio žaidimams ar mankštai generavimas pagal pedagogo įvestus tekstinius šviesius žodžius.	Sukurti kūriniai naudojami tik vidiniams ugdymo tikslams, nekomerciniais tikslais.
DeepL Translator	Ugdymo medžiagos ar informacijos užsienio šalių piliečių tėvams operatyvus vertimas į užsienio kalbas.	Patikrinti išversto teksto prasminį tikslumą prieš išsiunčiant.

METODINIAI DI UŽKLAUSŲ (PROMPTS) PAVYZDŽIAI PEDAGOGAMS

Šiame priede pateikiami saugūs, nuasmeninti užklausų šablonai, skirti tekstiniams DI įrankiams (ChatGPT, Copilot), padedantys greitai ir kokybiškai pasirengti ugdomosioms veikloms.

Kategorija	Saugios užklausos (Prompt) tekstas	Metodinis rezultatas ir nauda
Ugdymo plano rengimas	„Sukurk 5 dienų teminės savaitės planą tema „Miško gyventojai rudenį“ 4-5 metų vaikų grupei. Kiekvienai dienai pasiūlyk po vieną sensorinį žaidimą, trumpą pasakojimą ir kūrybinį darbėlį iš gamtinių medžiagų“	Pedagogas gauna struktūruotą idėjų pagrindą, kurį pritaiko turimoms priemonėms.
Pasakų ir istorijų kūrimas	„Parašyk trumpą (iki 200 žodžių), terapinę pasaką 3 metų vaikams apie meškiuką, kuris bijojo dalintis žaislais žaidimų aikštelėje. Istorija turi baigtis pozityvia pamoka apie bendradarbiavimą“	Padedą spręsti grupėje kylančias elgesio problemas per metaforas, nenaudojant vaikų vardų.
Užduočių diferencijavimas	„Aš turiu eilėraščių apie lietų. Supaprastink jo kalbą ir sutrumpink iki 2 stulpelių, kad jis būtų lengvai suprantamas 3 metų vaikams, ir pasiūlyk 3 judesius, kuriais vaikai gali jį iliustruoti judesio valandėlėje“	Leidžia tą pačią temą greitai adaptuoti skirtingo amžiaus ar specialiųjų poreikių vaikams.
Komunikacija su tėvais	„Parašyk mandagų, pozityvų ir kviečiantį pranešimą grupės tėvams (iki 100 žodžių) apie kitą savaitę vyksiančią rudenėlio šventę. Paprašyk tėvų padėti vaikams pasiruošti po vieną rudeninį lapą“	Sutaupo laiko informacinių pranešimų rengimui, užtikrina taisyklingą ir profesionalią kalbą.
Muzikiniai žaidimai ir judesys	„Sukurk trumpą pirštukų žaidimo (mankštos) tekstą su judesių aprašymais skliausteliuose tema „Vėjo malūnelis“ 5 metų vaikams.“	Greitai generuoja smulkiosios motorikos lavinimo pratimus, pajvairinančius „Draugystės pokalbius“.